

habere, uerum utroque perfunctorie, an illo quoque homines donentur, animaduertas, & similia administrationi simul adhibita, hæc nostra cum Galeno (si modo diligens Naturæ sis admirator) conferas, neque etiam canibus hic confidas, qui quemadmodum equi, & boues, & cetera, que clauiculis carent, animalia, plurimum in brachium & scapulam mouentibus musculis, à similibus uariant. Quæ adhuc alium habent musculum, ab externa sede transuerforum processuum quatuor primarum ceruicis uertebrae enatum, & in scapulæ spinam insertum, quo homines quoque carent, esset tamen & iste quoque, si reperiretur, iam dissecandus. In similibus igitur, tribus illis musculis abscitis, in homine uero, primo duntaxat liberato, musculum cuius beneficio brachium attollitur, à suo principio separabis, eius caput ab uniuersa scapulæ spina, summo humero, & clauicula media sede, nouacula aut cultello proxime semper ossi adiecto, absecans, donec illum transuersam in humerum insertionem moliri conspexeris. Brachium tamen attollens musculus, postquam eius triangularem figuram, et præcipue illius capitis, quod abscitum, iam obtusum trianguli uerticem ostendit, perpende, non solum in superficie undique est intuentus, sed summa diligentia inquirendum uenit, num tota illa moles articulum exterius integens, quamque nos unius musculi loco habemus, plures musculi sint mutuo sibi incumbentes, quemadmodum Galenus in Quinto libro de Administrandis dissectionibus uidetur innuere, immerito uti aliis sapius, ueteribus dissectionis Professoribus (qui in hominum cadaueribus sese exercebant) nescio quam, oscitantiam imponens. Examinabis itaque uniuersum musculi principium, atque quomodo crassecat, carnosusque sensim musculus efficiatur, considerabis, ac deinde tendine etiam (qui simplex est) examinato, per transuersum in omnibus musculi sedibus illum diuides, ut aliquando fatearis illum nihil minus, quam duplicatum esse, neque illum referre speciem, quam tres primi ab illo offe enati, & femoris motibus famulantes musculi pulchre expriment, si simul mutuo incumbentes, uniusque musculi loco enumerati perpendantur. Ceterum duobus primis brachium mouentibus musculis, ab humero abscitis, musculum, qui deorsum brachium mouet, à subditis illi partibus ad insertionem usque liberabis, quod factum est facillimum, si secundum spinæ longitudinem, à qua principium assumit, lineam duxeris, quæ membraneum ipsius principium duntaxat perfecit. Quum itaque principium liberaueris, hamulo aut digito id apprehendes, uniuersum musculum buxo cultello, aut etiam nouacula retufiori, à subditis musculis separans. In hac administratione, qualiter musculus iste basis scapulæ humiliorem angulum transcendat, scapulæque adhaereat, contueberis, & deinde si principium ipsius uariè ad originis locum protenderis, manifeste quo modo hic musculus brachium detrahat, & nihil minus quam scapulam moueat, addisces. Porro quum lineam illam moliris, qua eius musculi principium à spinarum apicibus liberas, cauendum sane est, ne unà quoque disseces initium abdominis musculi oblique ascendens, et deinde illius, qui transuersim à spinis quoque uertebrae enatus, in decimam & undecimam, thoracis costas inferi dicitur. Quapropter si tuis manibus parum fides, idem in hoc musculo tentabis, quod in illo experiendum probauimus, qui secundus scapulam mouentium nobis numeratur, ut scilicet protensam manum, aut buxeum cultellum externo musculi lateri subdas, atque illum transuersim sursum deorsumque actum, tantisper moueas, donec ad spinarum usque apices musculum, à subditis organis diuisum esse conieceris, hac nanque ratione principij sui membranae crassitiem prompte cognosces, & quam alte cultellus aut nouacula ad hoc separandum immitti debeat, exquisitè intelliges. Verum omnino opportunè feceris, si styli aliquem longiorem, rotundoque ornatum tuberculo, sub musculi principio rectè protenderis, & sensim cultello sub musculo ad styli latus demisso, principium diuiseris, cultelli semper acie extrorsum ducta, & leuiter obliquata, sursumque semper cum stylo protusa ad eum ferè modum, quo char tam diuidimus. Nisi etiam eo artificio uti uelis, quo in eruendis è uelica calculis utimur, quum siphonem instar dimidiæ canalis effictum, uelicæ ceruicis indimus, ut dein in eius cavitatem sectio molitur eo prorsus modo, quo pilosi ferici textores, sericum in pilos diuidunt, his enim rationibus omnia pulchre diuiduntur, que secundum styli longitudinem dissecanda subinde in posterum audies. Quando igitur musculum, quo brachium decliue agitur, ad humerum perduxeris, tendinem ipsius ab humero liberabis, ac demum musculum retrorsum brachium trahenti te accingens, ipsius initium similiter ab humiliori scapulæ costa abscindes, & accuratè indagabis, num Galenus uerius huic circumuertendi munus attribuerit, quam musculo gibbam scapulæ sedem occupanti, quem ego in circumuertendum albo recensui. Poteris itaque hunc tam diu humero appensum relinquere, donec illum, qui scapulæ gibbum opplet, à scapula ad articulum usque ligamentum abaseris, ut eo uerius singula expendere ualeas. Musculum, qui scapulæ cavitati incumbit, quæ inter spinam & superio-

superiorem ipsius costam uisitur, à scapula derades duabus lineis, una per spinæ scapulæ superius latus, altera secundum elatiorem eiusdem costam, ductis, & deinde, qui humeri articuli ligamento musculus committatur, examinato. Brachium circumagentium musculi, qui internam scapulæ sedem sibi uendicat, nisi prius scapulam sectionis serie à clauiculis solueris, non commodè se spectandum offert, et integris adhuc scapulam mouentibus musculis, importunè scapulā à clauicula separaueris, aut etiam unā cum clauicula à thorace eam abstuleris. Quando cunque igitur scapulam à clauicula, sectionis serie liberatam uideris, aut scapula in totum à thorace ablata fuerit, eius musculi, quem ordine brachij motorum sextum retuli, administratio facillima erit, quandoquidem oculus tum uniuersus ex scapulæ eraditur cavitare, quod ubi præstiteris, huius simul & aliorum officium absque negotio examinaabis. Quamquam interdum etiam quinti nobis enumerati musculi sectionem, donec scapulam à clauicula solueris, referuandam censeo, quum is in scapulæ cauo thoraci proximo prorsus recondatur.

DE LIGAMENTIS HUMERI AD scapulam articuli. Caput XXV.

RIMOLibro rotundum magnumque humeri caput, & non admodum latum, neque insigniter profundum scapulæ acetabulum (propter uarios, quos brachio obimus, motus) merito extructa esse retuli. Ne autè laxus adeo articulus male custodiretur, & quouis ferè motu sua sede humerus excideret, processus quosdam scapulæ, & uaria deinde ligamenta inuicem ossa colligantia, Naturam produxisse subiunxi. Ceterum quum iam articulum munientes processus, ac plerisque hunc stringentes musculos ab solui, tempus sane exigit, ut articuli etiam ligamenta nunc percurram. Superiori itaque Libro scripsimus, qui superior humeri pars, quodammodo in duo inæqualia capita distinguere-tur, in interius scilicet, quod amplum, & semiglobi instar rotundum est, & propter illi obnatam cartilaginem læue, articulationis idoneum, exterius autem asperum inæqualeque uisitur, leui quodam patuloque sinu, ab interno orbiculatim distinctum. Et rursus propter alium sinum, in anteriori parte exterioris capitis exculptum, ac exterius caput musculi cubitum flectentium anterioris transmittentem, exterius hoc humeri caput ueluti geminum conspicitur, utrinque ad sinus illius latera magis, quam in reliqua parte extuberans. Atque hæc omnia, præsentis articuli ligamentorum occasione potissimum sunt fabricata, interius quidem caput, articulationis gratia, exterius uero, ut ligamentorum insertionem susciperet, aut ex se eadem porrigeret. Sunt autem tria robusta, quæ humerum in scapulæ acetabulum connectunt ligamenta, præter commune, omnes articulos instar membranae, nunc tenuioris nunc crassioris ambiens uinculum. Quod itaque amplum & membranofum est, omnibusque articulis commune, orbiculatim ex supercilijs ceruicis scapulæ principium assumit, ac totum articulum ambiens, in radicem interni capitis humeri primum inseritur, & deinde totius exterioris capitis amplitudini, ac utriusque ceruici implantatur. Aliorum uero trium duo quidem ad amissum instar neruorum teretia uisuntur, tertium uero nonnihil amplum. Enascitur autem primum ex apice interioris processus scapulæ, & hinc procedens, internis anterioribusque partibus exterioris humeri capitis circumtenditur, ualidissime huius capitis sedis impressioni adnatum. Alterum uero, quod crassius maiusque isto est, ex ceruicis scapulæ superiori parte, ubi summo humero submititur, ortum ducit, & interius humeri caput superans, inseritur toti illi exterioris capitis regioni, quæ ad externum latus eius sinus extuberat, qui exterius caput musculi cubitum flectentium anterioris uiam præbet. Huius ligamenti anterius latus, posteriori primi ligamenti connascitur lateri, ac simul ambo uelut transuersum ligamentum efformant, caput eius musculi in suum sinum seruans. Reliquum uero tertium, ex eadem cum secundo regione principium nanciscitur, ac oblique hinc porrectum, inseritur in totam posteriorem exterioris capitis humeri sedem adeo, ut præsens ligamentum posteriorem articuli ambiat regionem, ut enim amplum obtinet principium, ita quoque ampliorem molitur in humerum insertionem. Ceterum præter hæc tria, quæ præcipue humerum, ne deorsum extrorsumque ab acetabulo scapulæ labatur, continent, aliud est adhuc ligamentum, humerum sursum & in anteriora, ad mediam nimirum inter summum humerum & interiorem scapulæ processum sedem luxari prohibens, hoc enim similiter ualidum, ab interiori quoque processu scapulæ, sursum oblique ad summum humerum porrigitur, articulum humeri cum scapula nusquam